

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT JA NIIDEN PERUSTEET

VOIMASSA 1.1.2026 ALKAEN

Aluehallitus 2.12.2025 § xx

Aluevaltuusto x.x.2025 § xx

Sisällys

1. MAKSUKATTO JA ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN	3
2. KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETTY PALVELU	4
3. AVOPALVELUIDEN MAKSUT	4
3.1. MAKSUTTOMAT TERVEYSPALVELUT	4
3.2. AVOPALVELUT	5
3.3. ERIKOISLÄÄKÄRIN VASTAANOTTO	6
3.4. SUUNTERVEYDENHUOLTO 18 vuotta täyttäneiltä	7
4. KEUSOTEN KUNTOUTUSKESKUS	8
5. SAIRAALAT	8
5.1. LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO	8
5.2. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO	9
5.3. KOTISAIRAALA	9
6. YLEISET MAKSUT.....	9
6.1. LÄÄKÄRINTODISTUKSET JA -LAUSUNNOT	9
6.2. MUUT MAKSUT.....	10
7. SOSIAALIHUOLTO	11
7.1. MAKSUTTOMAT SOSIAALIPALVELUT.....	11
7.2. KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT	11
7.2.1. Kotihoito	11
7.2.2. Kotihoidon tukipalvelut.....	13
7.3. PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA.....	14
7.4. PERHEHOITO.....	14
7.5. LASTENSUOJELUN SIJAISHUOLTO	16
7.6. OMAISHOITO	17
7.7. ASUMISPALVELUT	17
7.7.1. Ikäihmisten asumispalvelut	17
7.7.2. Kehitysvammaisten erityishuoltona järjestetyn asumispalvelun maksut ja vammaispalvelulain mukaisen asumisen ateriamaksut	19
7.7.3. Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut	19
7.8. SOSIAALIHUOLLON LAITOSHOIDON MAKSUT	20
7.9. ATERIAPALVELUT	21
7.10. LIIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT.....	21

1. MAKSUKATTO JA ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN

SOSIAALI JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUKATTO	762,00 815,00 €
- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuille on säädetty kalenterivuositain maksukatto. - Maksukaton täytyttyä asiakas saa maksukaton piiriin kuuluvat palvelut maksutta kalenterivuoden loppuun lukuun ottamatta lyhytaikaista laitoshoidoa, josta peritään alennettu päivämaksu maksukaton täyttymisen jälkeen. - Alle 18-vuotiaan maksut huomioidaan yhdessä huoltajan maksujen kanssa. Maksukatossa huomioitavat maksut: - lyhytaikaisen laitoshoidon maksut - päiväkirurgian maksut - sarjahoidon maksut - terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta/jalkaterapiasta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta - terveysaseman lääkäri- ja hoitajakäyntien maksut - kuntoutuksen yksittäisistä terapioiden perittävät maksut sekä kotikuntoutuskäynnit - sairaalan poliklinikkamaksut - päiväsairaalan ja osavuorokautisen laitoshoidon maksut - etäyhteyksien avulla toteutetuista palveluista perittävät maksut - suun terveydenhuollon maksut tutkimuksesta ja hoidosta, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta - perusterveydenhuollossa suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä perittävät maksut - tilapäisen kotisairaanhoidon sekä tilapäisen kotisairaalahoidon maksut (pois lukien tilapäisen kotipalvelun ja tilapäisen kotihoidon maksut) - toimeentulotuesta maksetut maksut Maksut, joita ei huomioida maksukatossa: - lyhytaikainen laitoshoido, josta peritään alennettu päivämaksu maksukaton täyttymisen jälkeen - suun terveydenhuollon proteesit, oikomislaitteet ja muut hammastekniset kulut - kotihoidon ja kotipalvelun maksuja - tulosidonnaisia maksuja - maksuja, jotka on korvattu asiakkaalle esim. tapaturmavakuutuksella - lastensuojelun maksut - sairaankuljetuksen maksuja - lääkärintodistuksen maksuja - asumispalveluiden maksuja - yksityislääkärin läheteellä tehtyjen laboratorio- ja kuvantamistutkimusten maksuja - käyttämättä tai perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu - viivästyskorko ja perintäkulut	

ASIAKASMAKSUN ALENTAMINEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

- Asiakasmaksu tulee alentaa tai jättää perimättä, mikäli yksilöllinen tarve ja tilannearvio sitä edellyttää. Asiakkaalle annetaan tieto mahdollisuudesta hakea maksujen alentamista tai perimättä jättämistä mahdollisuuksien mukaan ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, mutta viimeistään maksun perimisen yhteydessä.
- Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksien tai elatusvelvollisuuden vaarantumisen takia koskee sosiaalipalvelujen maksuja sekä terveydenhuollon tulosidonnaisia että tasasuuruisia maksuja.

- Pitkäaikaisen laitoshoidon, palveluasumisen ja kotihoidon maksut voidaan alentaa tai jättää perimättä myös huollollisten syiden perusteella.
- **Asiakasmaksulaki 11 §**
- Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.
- Muitakin kuin edellä mainittuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa edellä mainituilla perusteilla tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

2. KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETTY PALVELU

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu	56,70 73,70 €	kertamaksu
• Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, peritään maksu käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta. Asiakasmaksulaki 3 § • Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä. • HUOM! palvelun maksuttomuus ei vapauta peruuttamattoman käynnin maksusta		

3. AVOPALVELUIDEN MAKSUT

3.1. MAKSUTTOMAT TERVEYSPALVELUT

- **Palvelun maksuttomuus koskee:**
 - maksukaton täyttymisen jälkeen maksukattoon kuuluvia palveluita (ks. 1.)
 - sotainvalideja
 - hengityshalvauspotilaita
 - alle 18-vuotiaita
 - rintamaveteraanien lääkärin vastaanottokäyntejä ja kuntoutusta
 - kehitysvammavastaanoton kuntoutussuunnitelmapalveluita
 - jatkuvan kotihoidon asiakkaiden lääkärin vastaanottokäyntejä
 - tartuntatautilain mukaista hoitoa
 - yleisvaarallisen tartuntataudin hoito
 - yleisen rokotushjelman rokotuksia
 - työvoimaviranomaisen lähetteen perusteella Keusoten palveluissa tehtävät terveystarkastukset tai työkyvyn arviointiin liittyvät tapaamiset, tutkimukset ja selvitykset
 - kutsuntatarkastusta
 - koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkärikäyntejä/tutkimuksia joihin ei sisälly sairaanhoitoa
 - äitiys- ja lastenneuvolan käyntejä
 - perhesuunnittelukäyntejä, joihin ei sisälly sairaanhoitoa
 - isyystutkimukseen liittyviä käyntejä
 - asiakkaita, joilla on maksajana muu taho, kuten vakuutusyhtiö, varuskunta, rikosseuraamuslaitos
 - mielenterveystyöhön liittyvät avosairaanhoidon palvelut
 - poliklinista päihdehuoltoa
 - päihdekuntoutujien C-hepatiittihoidon
 - perusterveydenhuollon hoitajakäyntejä

- **Palvelualakohtaiset tarkennukset maksuttomuudesta esitetään lisäksi erikseen**

3.2. AVOPALVELUT		
Terveyskeskuslääkärin vastaanotto	28,20 30,20 €	käyntimaksu
Terveyskeskuslääkärin etävastaanotto	28,20 30,20 €	
- Asiaksmaksu peritään kolmelta ensimmäiseltä lääkärin vastaanottokäynniltä 18 vuotta täyttäneiltä, minkä jälkeen palvelu on maksutonta kalenterivuoden loppuun. Maksukatto kalenterivuodessa on 762,00 €. - Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus)		
Terveyskeskuslääkärin päivystysvastaanotto	38,70 41,40 €	käyntimaksu
Terveyskeskuslääkärin etänä suoritettu päivystysvastaanotto	38,70 41,40 €	
- Arkisin klo 20–08, la-su ja pyhäpäivät - Peritään jokaiselta akuuttivastaanottokäynniltä 18 vuotta täyttäneiltä, jollei asiakkaalla ole vapaakorttia - Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus)		
Fysioterapeutin suoravastaanottokäynti	18,60 19,90 €	käyntimaksu
Fysioterapeutin etävastaanotto	18,60 19,90 €	
- Laskutetaan enintään kolmelta käynniltä vuodessa 18 vuotta täyttäneiltä. - Yksilökohtainen fysioterapia perustuu asiakkaalle laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja se toteutetaan yksittäisinä hoitokertoina - Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus).		
Terapiakäynti	18,60 19,90 €	käyntimaksu
Etäterapiakäynti	18,60 19,90 €	
- Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä - Fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia, jalkaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia sekä muut näihin rinnastettavat toimintakykyä ylläpitävät ja parantavat terapiat. - Terapiakäynti on yksilökäynti silloin, kun käyntejä 1–2 kertaa tai jos käyntejä on enemmän kuin 2, mutta hoidon sisältö eri hoitokerroilla. - Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus).		
Sarjassa annettava hoito	18,60 19,90 €	käyntimaksu
Sarjassa annettu etähoito	18,60 19,90 €	
- Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä - Hoito perustuu asiakkaalle laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja se toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena useita kertoja muodostaen hoitosarjan. - Sarjassa annettavaa hoitoa ovat lääkinnällinen kuntoutus, fysio-, puhe-, toimintaterapia, jalkaterapia, ravitsemusterapia, muut näihin rinnastettavat toimintakykyä ylläpitävät ja parantavat terapiat ja toimenpiteet. - Asiaksmaksu peritään enintään 45 kerralta kalenterivuodessa. - Ei peritä sotiemme veteraaneilta (veteraanitunnus).		
Terapiat, ryhmäkäynti	5,40 5,80 €	käyntimaksu
Etäterapiat, ryhmäkäynti	5,40 5,80 €	
Arviointi- ja Kotikuntoutuspalvelu		
• lääkärin kotikäynti	25,80 €	käynti
• tilapäinen kotihoito (yksittäinen hoitajakäynti ei arviointijaksossa)	16,40 €	käynti
• yksittäinen terapeutin käynti (ei kuntoutusjaksoa)	16,40 17,50 €	käynti
• yksittäinen terapeutin etäkäynti	16,40 17,50 €	käynti
• moniammatillinen arviointijakso	16,40 €	päivä
• moniammatillinen kotikuntoutusjakso	16,40 €	päivä
• Enimmäismaksu / päivä	49,20 €	päivä
Palvelua tuotetaan monimuotoisesti yhdistäen jalkautuvia palveluja, etä- ja digipalveluja		

• Terapeutin käynnistä ei peritä erillistä maksua moniammatillisen kotiutumisen tuen jaksosta • Arviointi- tai kuntoutusjaksoilla peritään moniammatillisen tiimin käynneistä yksi käyntimaksu/päivä käyntimäärästä riippumatta, kerryttää maksukattoa • lääkärin kotikäynneistä peritään käyntimaksu / käynti • Tilapäisestä kotihoidosta peritään käyntimaksu / käynti. Tilapäinen kotihoito on määräaikainen korkeintaan neljä viikkoa kestävä palvelu. Palvelu on tarkoitettu henkilölle, jonka toimintakyky on väliaikaisesti heikentynyt ja hoidon tarve on tilapäistä.
Apuvälinepalvelut
• Jos asiakas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut apuvälineen häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan asiakkaalta, myös alle 18-vuotiaalta, periä uuden apuvälineen hankkimisesta tai vahingoittuneen apuvälineen korjaamisesta aiheutuneet kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina apuvälineen arvon alenema huomioiden.
Yleisvaarallinen tartuntatauti
• Terveydenhuollon palveluista ovat maksuttomia mm. tartuntatautilaissa tarkoitetut rokotukset, yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen, valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet. • Valvottavista tartuntataudeista HIV-infektion, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian tutkimus- ja hoitokustannuksista vastaa hyvinvointialue. Muiden valvottavien tautien tutkimus- ja hoitokustannuksista hyvinvointialue voi periä asiakasmaksun • Maksuttomuus ei koske matkoja terveydenhuollon toimintayksikköön, jotka korvataan sairausvakuutuslain nojalla pl. mahdollinen siirtokuljetus toimintayksikköjen välillä. • Tutkimus on maksutonta riippumatta siitä, osoittautuuko testitulos positiiviseksi vai ei. • Hoito on maksutonta vain silloin, jos testitulos on positiivinen, koska muuten ei ole kysymys yleisvaarallisen tartuntataudin hoidosta. • Kelan ohjeistuksen mukaan hoito on maksutonta hoito-oikeustodistuksella (mm. eurooppalainen sh-kortti) • Mikäli ei ole todistusta oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa, henkilö saa testauksen ja hoidon Suomessa terveydenhuoltolain ja WHO:n kansainvälisen terveyssäännösten IHR:n nojalla • Itse maksavat henkilöt mm. au parit • Kunnat ja sairaanhoitopiirit voivat hakea valtion korvausta Kelasta.

3.3. ERIKOISLÄÄKÄRIN VASTAANOTTO		
Erikoislääkärin vastaanotto	66,70 71,30 €	käyntimaksu
Erikoislääkärin etävastaanotto	66,70 71,30 €	
• mm. ortopedin, fysiatrin, silmälääkärin, ihotautilääkärin, päihdelääkärin tai muun erikoislääkärin vastaanottokäynnit • 18 vuotta täyttäneiltä peritään terveyskeskuksessa annetusta suun ja leukojen erikoissairaanhoidon tutkimuksesta ja hoidosta suun terveydenhuollon perusmaksun sijaan mm. silloin, kun huuli-suulakihalkiokeskus lähettää potilaat osittain hoitoon perusterveydenhuoltoon • Ei peritä alle 18-vuotiailta		

3.4. SUUNTERVEYDENHUOLTO 18 vuotta täyttäneiltä		
Perusmaksu, Suuhygienistin vastaanottokäynti	13,80 14,80 €	käyntimaksu
Perusmaksu, Hammaslääkärin vastaanottokäynti	17,90 19,10 €	
Perusmaksu, Erikoishammaslääkärin vastaanottokäynti	26,30 28,10 €	
Kuvantamistutkimus:		käyntimaksu
hammaskuva	11,50 12,30 €	
panoraamaröntgen	25,80 27,60 €	
Ehkäisevä hoito		käyntimaksu
Sisältyy SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	11,50 12,30 €	
Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauksien hoidosta/toimenpide		käyntimaksu
Vaativuusluokitus		
0 - 2	11,50 12,30 €	
3 - 4	25,80 27,60 €	
5 - 7	51,20 54,70 €	
8 - 10	75,00 80,20 €	
11 – tai sitä suurempi vaativuusluokka	105,20 112,50 €	
Proteettiset toimenpiteet		käyntimaksu
a) proteesin pohjaus	75,00 80,20 €	
b) proteesin korjaus	51,20 54,70 €	
c) akryyliosa- ja kokoproteesi	250,90 268,30 €	
d) kruunut ja sillat / hammas	250,90 268,30 €	
e) rankaproteesi	304,50 325,60 €	
Hammaslääkärin kotikäynti	25,80 27,60 €	käyntimaksu
Muun suun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama kotikäynti	16,40 17,50 €	käyntimaksu
Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty käyntiaika	56,70 60,60 €	kertamaksu
Maksu peritään luvussa 2. esitetyn mukaisesti		
Asiakasmaksua ei peritä seuraavilta asiakasryhmiltä: - Alle 18-vuotiailta - Julkisessa laitoshoidossa olevilta - Varusmiehiltä, siviilipalvelusmiehiltä - Vangeilta, pidätetyiltä - Henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai joilla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta, maksuton hoito koskee koko suun terveydenhuollon perusterveydenhuollon piiriin kuuluvia palveluja kuten hampaiden tarkastus, ehkäisevä hoito, protetiikan kliiniset ja hammas tekniset työt sekä käyntimaksut.		
Erikoismateriaalit: Voidaan periä enintään todellisia kustannuksia vastaava maksu		
Oikomislaitteet ja hammas tekniset kustannukset: - Edellä säädettyjen maksujen lisäksi voidaan oikomislaiteista, purentakiskoista ja hammasproteettisista toimenpiteistä periä aiheutuneet hammas tekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina 18-vuotiailta ja vanhemmilta, mikäli potilas ei ole suorittanut maksua suoraan valmistajalle - Jos potilas annettujen käyttöohjeiden ohjeiden vastaisen menettelyn käytön tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, myös alle 18-vuotiaalta voidaan periä uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai		

vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina.

4. KEUSOTEN KUNTOUTUSKESKUS

Lyhytaikainen laitoshoido (ei kuntoutusjakso, eikä kuntoutuskurssi)	66,90 71,50 €	Päivämaksu
Lyhytaikaisen laitoshoidon maksukaton täyttymisen jälkeinen maksu	25,10 26,80 €	
Päivä- ja yöhoidon maksu	30,70 32,80 €	
Lääkinnällinen osastokuntoutus	23,00 24,60 €	päivämaksu
Kuntoutuskurssi	23,00 24,60 €	Päivämaksu
Päiväkuntoutus	18,60 19,90 €	
Poliklinikka		käynti
Lääkärin vastaanottokäynti	28,20 30,20 €	
Lääkärin etävastaanottokäynti	28,20 30,20 €	
Terapeutin vastaanottokäynti	18,60 19,90 €	
Terapeutin etävastaanottokäynti	18,60 19,90 €	
Ryhmäkäynti	5,40 5,80 €	käyntimaksu
Etäryhmäkäynti	5,40 5,80 €	
- Osastokuntoutuksen asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei alle 18-vuotialta peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. - Osastokuntoutuksen asiakasmaksu peritään tulo-, laitostuntoutuksessa olo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa. - Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei alle 18-vuotialta peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. - Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksu peritään tulo-, laitostuntoutuksessa olo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa.		

5. SAIRAALAT

5.1. LYHYTAIKAINEN LAITOSHOITO

Lyhytaikainen laitoshoido (sairaalaosastot)	66,90 71,50 €	päivämaksu
Maksukatonsäyttymisen jälkeinen maksu	25,10 26,80 €	
Päivä- ja yöhoidon maksu	30,70 32,80 €	
• Maksukatonsäyttymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta (sairaalaosastot) peritään hoitopäivältä 25,10 26,80 euroa. • Asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei peritä alle 18-vuotiaalta sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän. • Asiakasmaksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito samana päivänä jatkuu toisessa laitoksessa.		

5.2. PITKÄAIKAINEN LAITOSHOITO		
Pitkäaikainen laitoshoido (sairaalaosastot)	kuukausimaksu	
- Pitkäaikaisen laitoshoidon (sairaalaosastot) maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, jos laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa. - Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset. - Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. - Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 131,00 euroa kuukaudessa. - Asiakasmaksua ei peritä alle 18-vuotiaalta sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt sairaalassa tai sen toimintayksikössä kalenterivuodessa yli seitsemän.		
5.3. KOTISAIRAALA		
Kotisairaalan poliklinikka käynti	15,70 17,50 €	käyntimaksu
Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanottokäynti kotisairaalan poliklinikalla		
Kotisairaalan lääkärin / hammaslääkärin kotikäynti	25,80 27,60 €	käyntimaksu
Kotisairaalan muun terveydenhuollon ammattihenkilön kotikäynti	16,40 17,50 €	
- Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama kotikäynti. Mikäli asiakas kuuluu jatkuvan tai säännöllisen kotisairaanhoidon tai asumispalvelun piiriin, maksua kotikäynnistä ei peritä. - Samalta vuorokaudelta laskutetaan korkeintaan 49,20 52,50 €		

6. YLEISET MAKSUT		
6.1. LÄÄKÄRINTODISTUKSET JA -LAUSUNNOT		
Lääkärintodistus ja -lausunto	56,70 60,60 €	kertamaksu
- Asiakkaan pyytämästä todistuksesta tai lausunnosta peritään maksu. Maksulliset lääkärintodistukset ja -lausunnot: - Terveyttä, soveltuvuutta ja suorituskykyä koskevat todistukset, jotka eivät liity sairauden hoitoon (T-todistus), esim. todistus virkaan nimittämistä, vakuutta tai harrastusta varten - vapaamuotoiset lausunnot - edunvalvontavaltuutusta varten asiakkaalle itselleen annettavat todistukset - Muun tahon tilaamat ja maksamat selvitykset, esim. Kela - E-lausunnot vakuutusyhtiölle		

- Asiakkaan hoitoon liittyvästä todistuksesta ei peritä maksua. Maksuttomat lääkärintodistukset ja -lausunnot: - Suppea todistus (A-todistus) – sairauden, vian tai vamman toteaminen, pelkkä diagnoosi - Laaja todistus (B-todistus) – pitkäaikainen sairaus, työkyvyttömyys, invaliditeetti sekä näiden johdosta oikeus sosiaaliturvaetuuksiin - Etuuden hakemista varten annettava todistus (C-todistus) – silloin kun todistus liittyy hoitoon - Edunvalvontaa varten annettava todistus holhousviranomaiselle tai tuomioistuimelle näiden pyynnöstä (Holhouslaki 90 §) - Toisen viranomaisen edellyttämät lausunnot ja todistukset etuuden tai tuen hakemiseksi - Todistus kuolleena syntyneestä, kuolintodistus, lupa hautaamiseen ja kuolin selvitys annetaan maksutta. - Alle 18-vuotiaille ja opiskelijoille annettavat maksuttomat todistukset ja -lausunnot: - Poissaoloa varten annettavat todistukset sairaudesta, vammasta tai raskaudesta - Nuorison terveystodistus - Opiskelua varten opiskeluterveydenhuollossa kirjoitettu lausunto/todistus - Koululaisille annettavat todistukset - Muut todistukset ja lausunnot kuten yllä.		
Lääkärintodistus ajokorttia varten	68,10 €	kertamaksu
6.2. MUUT MAKSUT		
CD-maksu / muistitikumaksu	27,40 29,30 €	kertamaksu
Asiakkaan omaan käyttöön pyytämät CD-kopiot/muistitikukopiot esim. silmänpohjakuvista / kuvantamistutkimuksista		
Kopio- / tulostemaksu		
A4-kokonen sivu	1,30 1,40 €	kertamaksu
A3-kokonen sivu	2,60 2,80 €	kertamaksu
- Maksu peritään asiakkaan pyytämästä potilasasiakirjan ja asiakasrekisterin kopiosta / tulosteesta - Kopiointi / tulostus on maksuton kerran kalenterivuoden aikana - Erityisiä toimenpiteitä vaativa asiakirjapyyntö: kopion hinta sekä lisäksi 68,30 73,00 € jokaiselta tiedon keruuseen liittyvältä alkavalta tunnilta		
Muut kuin Suomessa asuvat henkilöt		
Muut kuin Suomessa asuvat henkilöt - Peritään kansainvälisen sopimuksen mukaan määräytyvä maksu tai palvelun tuottamisesta aiheutuneen kustannuksen suuruinen maksu. - Alle 18-vuotiailta lapsilta ja nuorilta sekä äitiys- ja lastenneuvolapalveluista ns. paperittomilta henkilöiltä peritään asiakasmaksut terveydenhuollon palveluista kuten kuntalaisilta		
Paperilaskulisä	5,00 €	lasku
Asiakkaan ensimmäinen paperilasku on maksuton, seuraavista paperilaskuista peritään 5,00 € / lasku Verkkopankkiin tilattu o-lasku on maksuton		

7. SOSIAALIHUOLTO

7.1. MAKSUTTOMAT SOSIAALIPALVELUT

- **Palvelun maksuttomuus koskee:**
 - o sotainvalideja
 - o kehitysvammaisten erityishuoltoon kuuluvia palveluita, lukuun ottamatta ateria- ja ylläpitokuluja
 - o vammaispalvelulain 8 § mukaista:
 - a) päivätoimintaa, lukuun ottamatta kuljetusta ja aterioita
 - b) henkilökohtaista apua
 - c) palveluasumiseen liittyviä erityispalveluita
 - d) pitkäaikaista perhehoitoa lukuun ottamatta ateria- ja ylläpitokuluja
 - o rintamaveteraanien kotihoidon palveluita
 - o poliklinista päihdehuoltoa
 - o erityislaeissa kunnan tehtäväksi määrättyjä maksuttomia palveluita
 - o maksuttomaksi säädettyjä sosiaalihuollon palveluita, mm. sosiaalityötä, sosiaaliohjausta ja sosiaalista kuntoutusta ja perhetyötä
 - o asiakkaita, joilla maksajana on muu taho
- **Palvelualakohtaiset tarkennukset maksuttomuudesta esitetään erikseen**

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu

73,70 €
kertamaksu

- Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan ja asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, peritään maksu käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta. Asiakasmaksulaki 3 §
 Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

7.2. KOTIIN ANNETTAVAT PALVELUT

7.2.1. Kotihoito

Lapsiperheiden kotipalvelun maksut	0 – 2 h yli 2 – 4 h yli 4 – 6 h yli 6 h	10,60 11,30 € 17,90 19,10 € 23,00 24,60 € 28,10 30,00 €	käyntimaksu
• Tilapäisen kotipalvelun käynneistä peritään kertamaksu palvelun keston mukaisesti. Käyntimaksuilla ei ole päiväkohtaista enimmäisrajaa. • Asiakasmaksua ei peritä luvuissa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti eikä: - o perheen tulojen alittuessa jatkuvan kotihoidon kuukausimaksutaulukossa määrätty tulorajat - o lapsiperheiltä lastensuojelulain avohuollon tukitoimena toteutettavasta kotipalvelusta - o jatkuvan kotihoidon kuukausimaksua maksavilta asiakkailla			
Tilapäisen kotihoidon maksut (käynnejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa)	0 – 2 h 2 – 4 h 4 – 6 h yli 6 h	13,40 14,30 € 17,90 19,10 € 23,00 24,60 € 28,10 30,00 €	käyntimaksu

	Henkilömäärä	Tuloraja €/kk				
Perhekoon mukaiset kotipalvelun maksuttomuuden ylärajat	1	653 699 €				
	2	1205 1290 €				
	3	1891 2025 €				
	4	2338 2503 €				
	5	2830 3030 €				
	6	3251 3481 €				
	korotus / lisählö	389 416 €				
Säännöllisen kotihoidon maksut / Yhteisöllisen asumisen maksut		kuukausimaksu				
- Kotihoidon palvelukokonaisuus voi sisältää sosiaalihuoltolain 19 § mukaisen kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:n mukaisen kotisairaanhoidon. - Kotihoito katsotaan jatkuvaksi ja säännölliseksi, jos asiakkaalla on kotihoidon käyntejä kerran viikossa tai useammin. - Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotihoidosta peritään palvelun (1) laadun ja määrän, (2) perheen koon sekä (3) palvelun käyttäjän maksukyvyn mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu. - Säännöllisen kotihoidon asiakkaille, joilla on lääkkeiden koneellinen annosjakelu, lisätään kotihoidon palvelu- ja hoitosuunnitelmalle kaksi (2) tuntia kuukaudessa. Tämä laskennallinen aika pitää sisällään lääkkeiden annosjakelun ja kaiken turvalliseen lääkehoitoon sisältyvän vastuun. Tehostettu kuntouttava kotihoito on osa säännöllistä kotihoitoa. Tehostetun kuntouttavan kotihoidon maksu määräytyy säännöllisen kotihoidon maksun määräytymisen mukaisesti. - Kuukausimaksun suuruus määritellään oheisen taulukon mukaisesti. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista:						
	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00

24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

- Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tuloajaa korotetaan ~~389~~ **416** eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä (1) prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.
- Asiakasmaksua ei peritä luvuissa 3.1. esitettyjen listauksien mukaisesti, lukuun ottamatta maksukattoa. Kotihoidon asiakasmaksuja ei huomioida maksukatossa.

Kotihoidon etähoiva Etäpalvelun käyntiajat sisällytetään kotihoidon maksun perustana oleviin käyntiaikoihin		Laskutus kotihoidon maksutaulukon mukaisesti
Kotihoidon perittävä enimmäistuntimaksu	79,50 85,00 €	tuntihinta

Kotiutumisen tuen palvelut - lääkärin kotikäynti - tilapäinen kotihoito (yksittäinen hoitajakäynti ei arviointijaksoa) - moniammatillinen arviointijakso - moniammatillinen kotikuntoutusjakso - Enimmäismaksu / päivä	27,60 € 17,50 € 17,50 € 17,50 € 52,50 €	käynti käynti päivä päivä päivä
- Palvelua tuotetaan monimuotoisesti yhdistäen jalkautuvia palveluja, etä- ja digipalveluja - Kotiutumisen tuessa peritään moniammatillisen tiimin käynneistä yksi käyntimaksu/päivä käyntimääristä riippumatta, kerryttää maksukattoa - lääkärin kotikäynneistä peritään käyntimaksu / käynti - Tilapäisestä kotihoidosta peritään käyntimaksu / käynti. Tilapäinen kotihoito on määräaikainen korkeintaan neljä viikkoa kestävä palvelu. Palvelu on tarkoitettu henkilölle, jonka toimintakyky on väliaikaisesti heikentynyt ja hoidon tarve on tilapäistä.		

7.2.2. Kotihoidon tukipalvelut		
Tuotetaan jatkossa palvelusetelillä Tukipalveluna myönnetystä ateriapalvelusta asiakkaalta perittävä maksu silloin, kun hyvinvointialue järjestää palvelun muulla tavalla kuin palvelusetelillä	4,00 €	kertamaksu /ateria
Kylpypalvelu - Kylpypalvelu ei sisällä kuljetusta - Koskee säännöllisen kotihoidon ja geriatrisen keskuksen asiakkaita	13,20 14,10 €	kertamaksu

Peruuttamaton kylpypalvelu Maksua ei peritä, mikäli peruutus tulee 3 päivää ennen tai asiakas joutuu esim. sairaalahoitoon	13,20 14,10 €	kertamaksu
Kotiapupalvelu Kotiapupalveluna myönnetty siivous-, vaatehuolto- tai asiointipalvelu. Asiakkaalta perittävä maksu silloin, kun hyvinvointialue järjestää palvelun muulla tavalla kuin palvelusetelillä.	25,00 26,70 €	tunti
Sosiaalipäivystyksen kotiaputehtävät	40,00 42,80 €	kertamaksu

7.3. PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTA		
Päivätoiminta		
- Asiakasmaksua ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti - kehitysvammaisilta, jotka saavat palvelun erityishuoltona kehitysvammalain perusteella. Myös kuljetus on asiakkaille maksutonta. - vammaisilta, jotka saavat palvelun vammaispalvelulain perusteella. Kuljetuksesta peritään julkisen liikenteen maksu. Mikäli asiakkaat syövät päivätoimintakeskuksessa, ateriamaksu peritään ateriapalveluhinnaston mukaisesti		
Työtoiminta		
- Työtoiminnasta ei peritä erillistä asiakasmaksua. - Mikäli asiakkaat syövät toimintakeskuksessa, ateriamaksut peritään ateriapalveluhinnaston mukaisesti - Vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta peritään julkisen liikenteen taksan mukainen omavastuu		
Ikäihmisten päivätoiminnan maksut		
Päivätoiminta 5 tuntia, sisältää lounaan ja kahvin, asiakas vastaa kuljetuskustannuksista	20,00 21,40 €	Kerta
Päivätoiminta 2,5 tuntia, sisältää kahvin, asiakas vastaa kuljetuskustannuksista	10,00 10,70 €	Kerta
Etäpäivätoiminta	4,40 4,70 €	kerta (45 min.)
Kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden päivä- ja työtoiminnan ateriamaksut Lounas ja iltapäiväkahvi/välipala	6,10 7,00 €	päivämaksu/hlö

7.4. PERHEHOITO		
Osavuorokautinen perhehoito asiakkaan luona	13,20 14,10 €	kerta
- Asiaksmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan - Enintään 3 h / kerta		
Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan luona	24,60 26,30 €	vuorokausi
Asiaksmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan		
Osavuorokautinen perhehoito perhehoitajan luona	17,80 19,00 €	kerta
Asiaksmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan. Asiaksmaksu sisältää myös ateriat ja muun ylläpidon.		

Lyhytaikainen perhehoito perhehoitajan luona	35,70 38,20 €	vuorokausi
Asiakasmaksu sisältää asiakkaan tarpeen mukaisen hoidon ja huolenpidon sekä muun toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan. Asiakasmaksu sisältää myös ateriat ja muun ylläpidon.		
Pitkäaikainen perhehoito	kuukausimaksu	
- Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. - Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. - Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettua palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. - Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 182 195,00 euroa kuukaudessa. - Perhehoidon kuukausimaksua maksavalta asiakkaalta ei peritä samanaikaisesti muita lyhytaikaisen sosiaalihuollon palveluiden maksuja, kuten päivätoiminnan ateriamaksuja. - Alle 16-vuotiaalta peritään maksukyvyn mukainen asiakasmaksu. Sosiaaliturvaetuudet, kuten elatusapu, lapsilisä, vammaistuki peritään harkinnan mukaan ylläpidon korvaukseksi.		

KEHITYSVAMMAISTEN JA VAMMAISTEN HENKILÖIDEN PERHEHOITO		
Kehitysvammaisten erityishuoltona ja vammaispalvelulain perusteella järjestetystä perhehoidosta voidaan periä maksut ylläpidosta, kuten ravinnosta ja asumisesta sekä muista asiakkaan käyttämistä palveluista (mm. vaatehuolto, sauna) ja tarvikkeista (esim. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet). Perhehoidon ylläpitomaksuna voidaan periä enintään perhehoitajan saaman kulukorvauksen mukainen summa.		
Osavuorokautinen perhehoito, perhehoitajan luona, 16 18 vuotta täyttäneet Osavuorokautinen perhehoito, perhehoitajan luona, alle 16 18-vuotiaat	12,80 13,70 € 0,00 6,85 €	osapäivämaksu
- Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa järjestetystä perhehoidosta. - Asiakasmaksu peritään korvauksena ylläpidosta, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut ylläpidon tarvikkeet ja välineet		
Lyhytaikainen perhehoito, perhehoitajan luona, 16 18 vuotta täyttäneet Lyhytaikainen perhehoito, perhehoitajan luona, alle 16 18-vuotiaat	25,40 27,20 € 0,00 13,60 €	Päivämaksu
- Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa järjestetystä perhehoidosta. - Asiakasmaksu peritään korvauksena ylläpidosta, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut ylläpidon tarvikkeet ja välineet.		
Perhehoidon tuntihoito hoitajan luona, enintään 3 h/kerta	0,00 €	kolme tuntia
Asiakasmaksua ei peritä lainkaan kehitysvammaisten perhehoidon tuntihoitossa hoidon pituuden ollessa enintään 3 h/krt, tämän ylittävä perhehoito on osavuorokautista perhehoitoa.		
Pitkäaikainen perhehoito	kuukausimaksu	

- Ylläpitokorvauksena peritään asiakkaalta enintään perhehoitajalle maksettavan kulukorvauksen mukainen määrä. Asiakkaalle tulee jäädä kuukausittaiseksi käyttövaraksi vähintään ~~182,00~~ **195,00** euroa. Ylläpitokorvaus sisältää asumisen, ravinnon ja muut tavanomaiset ylläpitoon liittyvät kulut.
- Perhehoidon kuukausimaksua maksavalta asiakkaalta ei peritä samanaikaisesti muita lyhytaikaisen sosiaalihuollon palveluiden maksuja, kuten päivätoiminnan ateriamaksuja.
- Alle 16 –vuotiaalta ei peritä ylläpitokorvausta.

7.5. LASTENSUOJELUN SIJAISHUOLTO

Perhehoito / asumispalvelu / laitoshoido

kuukausimaksu

- Perittävä maksu voi olla enintään ~~2048,60~~ **2190,50** euroa kuukaudessa. Enimmäismaksu on lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 § perusteella määräytyvän elatusavun suuruisen,
- Lapsen saadessa perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja lastensuojelulain mukaisena sijais- tai jälkihuoltona taikka avohuollon tukitoimena voidaan maksua vahvistamatta periä ja nostaa elatusavut.
- Kustannusten korvaamiseksi voidaan harkinnanvaraisesti periä maksu lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista ja saamisista. Kertaluonteiset tulot, korvaukset ja saamiset varataan kokonaan itsenäistymistä varten. Lastensuojelulain 77 § mukaan 40 prosenttia lapsen tuloista varataan itsenäistymisvaroin.
- Vanhemmille voidaan määritellä maksukyvyyn mukaan määräytyvä asiakasmaksu. Jos vanhempi on määrätty maksamaan elatusapua, hänelle ei määritellä asiakasmaksua, koska elatusapu peritään suoraan kunnalle.
- Asiakasmaksu määritellään vain vanhemmille, joilla ei ole maksettavana vahvistettua elatusapua, eikä elatussopimuksen tekeminen ole mahdollista.
- Kelan maksaessa elatustukea (elatusapu on pienempi kuin elatustuki tai sitä ei ole tulottomuuden takia vahvistettu, isyyttä ei ole vahvistettu, elatussopimusta ei ole voitu vahvistaa samaan aikaan kuin isyys tai elatusvelvollinen on laiminlyönyt vahvistetun elatusavun maksamisen) peritään elatustuki.
- Mikäli vanhempi on työtön eikä elatusapua ole vahvistettu elatussopimuksella tai oikeuden päätöksellä, peritään hoidon tai palvelun kustannusten korvaukseksi työmarkkinatuen tai työttömyyspäivärahan lapsikorotus.
- Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu oheisen taulukon mukaisesti:

Nettotulot vähennysten jälkeen	Perintäprosentti
0 - 600 €	Ei perintää
601 - 800 €	10 %
801 - 1000 €	12 %
1001 - 1200 €	14 %
1201 € -	16 %

- Kun sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan.

Sijoitettujen lasten lukumäärä	Korotusprosentti
1	Ei korotusta
2	15 %
3	30 %
4	45 %
5 tai useampia	60 %

- Vanhempien nettotuloista tehdään niin kutsuttu lapsivähennys kotona asuvien huollettavien lasten osalta. Yhdessä asuvilta vanhemmilta vähennetään 80 euroa / huollettava kotona asuva lapsi / vanhempi. Yksin asuvalta vanhemmalta vähennetään 160 euroa / huollettava kotona asuva lapsi. Lapsivähennystä ei tehdä sijoitettavan lapsen osalta.

7.6. OMAISHOITO		
Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annettavista palveluista perittävä asiakasmaksu	12,80 13,70 €	vuorokausimaksu
Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annettavista palveluista perittävä asiakasmaksu alle 18-vuotiaat	6,85 €	vuorokausimaksu
- Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu vuorokausiperusteisesti. - Asiakasmaksu lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista palvelupakettiin kuuluvista palveluista. - Maksua ei peritä, jos vapaa järjestetään sijaisomaishoidon avulla tai hoidettavan kotona tai jos hoidettava on alle 16-vuotias - Ensisijaisesti peritään erityislain mukaan annettava palvelun asiakasmaksu, mikäli maksu on asiakkaalle edullisempi.		
Omaishoidon sijaisapu		
0–2 h	10,60 €	käyntimaksu
2–4 h	18,00 €	
4–6 h	23,00 €	
yli 6 h	28,10 €	
Kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten henkilöiden omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut		
- Asiakasmaksua ei peritä asiakkaan omassa kodissa perhehoitona toteutettujen vapaapäivien ajalta - Ensisijaisesti peritään erityislain mukaan annettavan palvelun asiakasmaksu, mikäli maksu on asiakkaalle edullisempi.		

7.7. ASUMISPALVELUT		
7.7.1. Ikäihmisten asumispalvelut		
• Ikäntyneiden asumispalveluissa asiakasmaksu tarkistetaan vuosittain, tällöin asiakkaalle tehdään maksupäätös ajantasaisilla tulotiedoilla. Maksua tarkistetaan tarvittaessa useammin asiakkaan tulojen/maksukyvyyn oleellisesti muuttuessa. • Korvaavaa maksupäätöstä ei kuitenkaan tehdä, jos asiakasmaksun korotus jää alle 10 €/kk		
Ateriavuorokausipaketti		
Ateriavuorokausipaketti, asumispalveluysiköt omat • Erikseen ostettuina prosenttia ateravuorokausihinnasta	16,60 16,90 € 10 % 35 % 10 % 35 % 10 %	ateriavuorokausi aamupala lounas päiväkahvi päivällinen iltapala
Ateriavuorokausipaketti, asumispalveluysiköt ostopalvelut • Palveluntuottajan kilpailutukseen liittyvän hinnan mukaan		

Osavuorokautinen yhteisöllinen asuminen (Päiväpaikka)	19,40-€	osapäivämaksu
Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista osamaksuvuorokautisen asumisen palvelupakettiin kuuluvista palveluista.		

Lyhytaikainen asuminen	35,70 38,20 €	vuorokausimaksu
- Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista lyhytaikaisen asumisen palvelupakettiin kuuluvista palveluista. - Lyhytaikainen asuminen ei kerrytä maksukattoa - Asiakas tuo mukanaan omat lääkkeensä, vaatteet, henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarvittavat välineet, kuten vaipat ja liikkumisen apuvälineet - Lyhytaikaishoidon vuorokausikohtaista asiakasmaksua peritään maksimissaan kolme kuukautta - Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla myös tilapäistä kriisihoitoa		

Yhteisöllinen asuminen	kuukausimaksu
- Maksut määräytyvät kotihoidon maksutaulukon mukaisesti, enintään 35 % asiakkaan veronalaisista ansio- ja pääomatuloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 g §:ssä säädettyt vähennykset. Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi vähintään 182 195,00 euroa. - Asiakas maksaa palveluista käyttönsä mukaisesti: kotihoidon maksut kotihoidon palvelumaksu tukipalveluiden maksut yhteisöllisen asumisen tukipalvelupaketti 50 €/kk (sisältää mm. siivous- ja vaatehuoltopalvelun ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän palvelun) - ateriapalveluiden maksut - Asiakasmaksut peritään tämän hinnaston mukaisesti. - Lisäksi asiakas maksaa vuokran	

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	kuukausimaksu
- Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. - Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. - Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. - Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalle vähintään 182 195,00 euroa kuukaudessa. - Asiakasmaksu muodostuu asumisesta, hoivasta ja huolenpidosta sekä aterioista. - Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. - Vuokran (lisäksi vesi ja sähkö) maksaa asiakas erikseen - Palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti	

7.7.2. Kehitysvammaisten erityishuoltona järjestetyn asumispalvelun maksut ja vammaispalvelulain mukaisen asumisen ateriamaksut		
Ateria, koko päivä (2 lämmintä ateriaa, aamu- ja iltapala sekä välipala) Asumispalveluyksiköt	14,90 16,00 €	päivämaksu / hlö
Aamupala	1,20 1,40 €	ateria
Lounas	5,90 6,20 €	ateria
Välipala	0,70 0,80 €	ateria
Päivällinen	5,90 6,20 €	ateria
Iltapala	1,20 1,40 €	ateria
Ylläpitomaksu	43,10 46,00 €	kk
Asiakasmaksu peritään korvauksena aterioista ja muusta ylläpidosta, joka sisältää jokapäiväiseen elämään liittyvät menot yhteishankintana hankituista tarvikkeista tai palveluista jaettuna todellisten kustannusten mukaan. Ylläpitomaksu voi sisältää esim. internetyhteyden, siivous- ja hygieniatarvikkeiden kustannuksia.		
Vammaispalveluista järjestetty sosiaalihuoltolain mukainen asumispalvelu		
Tuettu asuminen kotiin Ei peritä maksua		
Pitkäaikainen yhteisöllinen asuminen Maksut määräytyvät kohdan mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut (7.7.3 kohdan) mukaan		
Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen Maksut määräytyvät kohdan mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut (7.7.3 kohdan) mukaan		
Vammaispalvelujen ja kehitysvammaisten erityishuollon muut maksut		
Tilapäishoidon maksut 16 18 vuotta täyttäneet: koko asumispaketti alle 18-vuotiaat (yli 12 h) - koko asumispaketti (yli 12 h) osa-asumispaketti (12 h tai vähemmän) alle 18-v. - osa-asumispaketti (12 h tai vähemmän) omaishoidon tuen vapaa alle 18-vuotiaat - omaishoidon tuen vapaa	18,90 18,90 € 35,20 37,80 € 11,45 11,45 € 21,30 22,90 € 6,85 6,85 € 12,80 13,70 €	vrk / hlö
Aamu- ja / tai iltapäivätoiminta toisen asteen opinnoissa, 16 vuotta täyttäneet	6,10 7,00 €	päivämaksu
Leirimaksu (16 vuotta täyttäneet) koko asumispaketti Leirimaksu alle 18-vuotiaat	33,50 36,00 € 18,00 €	euroa / hlö / vrk

7.7.3. Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut	
Yhteisöllinen asuminen	kuukausimaksu
- Maksut määräytyvät kotihoidon maksutaulukon mukaisesti, enintään 35 % asiakkaan nettokuukausituloista. Maksut määräytyvät Asiakasmaksulain 10 e §:n ja kotihoidon maksutaulukon mukaisesti, enintään 35 % asiakkaan veronalaisista ansio- ja pääomatuloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 g §:ssä säädetyt vähennykset. Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi tuloista vähintään 182,00 195,00 euroa. Asiakas maksaa palveluista käyttönsä mukaisesti: o palvelumaksut o ateriapalveluiden maksut Asiakas maksaa palveluista käyttönsä mukaisesti: o kotihoidon palvelumaksu (esim. lääkehoito)	

- o yhteisöllisen asumisen sosiaalista kanssakäymistä edistävä palvelu 25 €/kk - o ateriapalveluiden maksut • Asiakasmaksut peritään tämän hinnaston mukaisesti. • Lisäksi asiakas maksaa vuokran	
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	kuukausimaksu
• Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. • Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. • Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. • Asiakkaalle jätetään kuukausittaiseksi käyttövaraksi kuitenkin pitkäaikaisessa mielenterveys- ja päihdeasumispalveluissa vähintään 182,00 195,00 euroa. • Asiakasmaksu muodostuu asumisesta, kuntoutumisen tukemisesta, huolenpidosta sekä aterioista. - o Vuokran (lisäksi vesi ja sähkö) maksaa asiakas erikseen - o Palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti	

7.8. SOSIAALIHUOLLON LAITOSHOIDON MAKSUT		
Pitkäaikainen sosiaalihuollon mukainen laitoshoido	kuukausimaksu	
• Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. • Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. • Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. • Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 131,00 euroa kuukaudessa.		
Tähkän arviointijakso	12,80 13,70 €	vuorokausi
• Ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa		
Lyhytaikainen laitoshoido	66,90 71,50 €	hoitopäivä
• myös ostopalveluiden osalta asiakasmaksu laskutetaan hyvinvointialueelta • Kotiutus- ja arviointiyksikkö, lyhytaikaishoido (Tuusula) sekä lyhytaikaishoido (Mäntsälä) • Tintor (Tuusula-intervalli)		
Lyhytaikainen / Ridasjärven päihdehoitokeskus Päihdekuntoutusyksikkö	66,90 71,50 €	hoitopäivä
Lyhytaikainen laitoshoido maksukaton täyttymisen jälkeinen maksu	25,10 26,80 €	hoitopäivä

Ikäihmisten tilapäinen kriisiasuminen	35,70 38,20 €	vuorokausi
- tilapäinen kriisiasuminen voidaan toteuttaa joko - lyhytaikaisessa ikäihmisten perhehoidossa hoitajan kotona tai - ikäihmisten perhehoidossa tai - yksityisen palvelutuottajan ympärivuorokautisessa palveluasumisessa - oman tuotannon palveluasumisyksikössä tai laitoshoidossa		
Päivä- ja yöhoidon maksu	30,70 32,80 €	päivä tai yö
- Sosiaalihuollon laitospalvelulla tarkoitetaan hoidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa tarjoavassa toimintayksikössä. - Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista lyhytaikaisen laitoshoidon palvelupakettiin kuuluvista palveluista. - maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään hoitopäivältä 25,10 26,80 euroa. - Asiakasmaksu ei peritä luvussa 3.1. esitetyn listauksen mukaisesti, lukuun ottamatta alle 18-vuotiaita, joilta peritään asiakasmaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Asiakasmaksua ei peritä sen jälkeen, kun hoitopäiviä on kertynyt yli seitsemän.		
Pitkäaikainen laitoshoido	kuukausimaksu	
- Asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. - Maksu saa olla Asiakasmaksulain 7 c §:n mukaan enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset. - Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty Asiakasmaksulain 10 c §:n 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin Asiakasmaksulain 7 c §:n 1 momentissa säädetään. - Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 131,00 euroa kuukaudessa.		

7.9. ATERIAPALVELUT		
Päivä- ja työtoiminnan ateriat	6,30 7,00 €	lounas

7.10. LIIKKUMISTA TUKEVAT PALVELUT
Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten liikkumista tukevien kuljetuspalveluiden maksut (Asiointi-, opiskelu- ja virkistysmatkat, työmatkat, vaikeavammaisten kuljetuspalvelut): Kuntakohtainen julkisen joukkoliikenteen kilometripohjainen maksu tai HSL: alueen mukainen maksu.
Kehitysvammaisten erityishuollon muut matkat
Erityishuollon matkat Ei omavastuuta

Sosiaalihuoltolain mukaisissa liikkumista tukevissa palveluissa, lukuun ottamatta julkisten liikennevälineiden käytön ohjausta ja ohjattua harjoittelua , noudatetaan taloudellista tarveharkintaa ja tulo- ja varallisuusrajoja, jotka hyvinvointialueen aluehallitus vuosittain vahvistaa osana asiakasmaksuja.
--

Tulo- ja varallisuusrajat	Tulorajat	Varallisuusrajat
Yhden hengen talous tulo- ja varallisuusrajat	1400 €/brutto/kk	5000 €
Kahden hengen talous tulo- ja varallisuusrajat	2500 €/brutto/kk	8000 €